

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštних organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 24 dinarjev na leto. Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru. — Poštšina plačana v gotovini.

Rokopise na uredništvo „Poštne Glasnika“ v Ljubljani. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik IV.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1924.

2. številka

Predujmi na plačo.

Sramota je dopolnjena.

Vlada je po dolgem oklevanju vrgla državnim nameščencem v obliki miloščine predujme na račun novih plač, ki nam gredo od 1. oktobra 1923. Tako se vrže nadležnemu prosjaku umazano krono — ne, še slabše: tako se vrže izstradanemu, pritepenemu cucu oglodana kost.

Za vsako vlado v civiliziranem svetu bi bilo spričo naše bede sramotno že tisto barantanje in kolebanje: bi ali ne bi, bi ali ne bi. Toliko besed, toliko sej in komunikacij za tisto vsoto, ki jo je namenila izdati vlada najpotrebnejšim svojim državljanom, za vsoto, ki predstavlja za razmere in prilike naše države in z ozirom na nečuvstvo visoko finančno obremenitev vseh državljanov, smešno bagatelo. Vlada, ki se ne ozira prav nič na budžetarno možnost državne blagajne, kadar je treba s težkimi novci nagraditi kuriozno politično konkubinatstvo, gre in se kompromitira doma in pred zunanjim svetom s tem, da prvič plačuje izmed vseh količinj pomembnih in spodobnih evropskih držav svoje nameščence najslabše; da drugič porablja finančne dohodke, povišane za okroglo 100 % izrecno v svrhu izboljšanja gmotnega stanja svojih nameščencev v druge, ne baš najlepše in najkoristnejše namene; da tretjič ostaja svojim uslužbencem po več mesecev z zakonitim prejemkom na dolgu; in da četrtič po dolgem oklevanju izplačuje na račun teh dolgov predujme v večmesečnih obrokih.

Čudno logiko odločujočih faktorjev, sijajno poznavanje razmer, pa socialno pravičnost, ki vlada pri nas, izpričuje interesantna razdelitev predujmov na našo plačo ter jo osvetljuje v kar najboljši luči. Poglejmo:

V I. draginjskem razredu (Beograd, Zemun in Sušak) izplača vlada višjim uradnikom skupno 1500, nižjim 1200 Din predujma.

V II. drag. raz. (vsa ostala mesta) višjim skupno 1350, nižjim 1050 Din.

V III. drag. raz. (mala mesta in vasi) višjim skupno 1200, nižjim 900 Din.

Za isto dobo plača vlada v treh obrokih zvanjskim skupno 600, služiteljem pa 300 Din.

Ne pada nam na um, komu kaj očitati; saj je jasno vsakomur, da v današnjih draginjskih razmerah ne pomenja niti najvišje odmerjena skupna vsota teh predujmov ničesar. Ali zanima nas druga stran teh števil, — njih sorazmerje. Draginja je danes v državi — morda le z malenkostnimi izjemami v določenih predmetih — povsod enaka: v Bitolju je prav taka kakor je v Subotici ali v Mariboru ali v Ljubljani ali v Splitu, v mestu ali na deželi. Istotako so enake tudi potrebe železnic, bodisi v enem ali drugem teh krajev. Mi nismo bili nikoli prijatelji teh draginjskih razredov. In če je bila do neke mere teritorialna delitev naših prejemkov upravičena pred dvema letoma, je danes naravnost krivična. Tej krivici se pridružuje še druga in še večja, namreč delitev na »višje«, »nižje« in »najnižje«. Ali in kateri učenjak je na svetu kdaj učil, da rabi železnic ministrov ali višjega urad-

nika več hrane, nego železnic uradnika najnižje skupine? In kje je rečeno, kje zapisano in izpričano, da rabi železnic služitelja samo eno petino tega, kar rabi železnic uradnika najvišje skupine, kakor hoče to izpričati številčno razmerje teh predujmov? Kje je tu morala, kjer stid? Ta razlika se upira siloma našim čutom, bije v obraz načelom demokratičnosti in socialnosti. Upira se v svoji abotnosti našim čutom prav tako, kakor se nam upirajo razkošje, sijaj in orgije, ki jim spleta nenasitnost zgornjih desetih tisočev v naši državi najlepši venec, — in to spričo pomankanja in črne bede nižjih slojev. Ali ne uče afera, kriminali, scene pred porotnimi sodišči ničesar? Ne uči ničesar javna in politična breznačelnost, ki brizga širom naše zemlje do neba, ker načela in značaji prostituirajo javno, že kar ob belem dnevu okuženega časa za umazane Judeževe groše? Kajti uboštvo na eni strani in razkošje na drugi demoralizira narod, da prodaja v prvem primeru zastran potrebe in sile, v drugem zastran otopelosti vesti, pohlepa in materialistične žeje, ki se pretvarja že v kanibalizem, svoje moralne, nacionalne in etične vrednote.

Velikanska diferenciacija, ki podčrtava posamezne ljudske plasti, dviga nenaturno posamezne izvoljene kroge v nebotične višave in obdaja vse naše javno življenje s pestro koloraturo, — to razjeda našo, od prirode sicer tako zdravo, globoko in silno narodno dušo. In velikanska razlika, ki jo je vlada naredila med železnic državnih nameščencev, vpliva razburkajoče v upravi, v uradih in v — organizacijah. Zdi se, da je to sistem, rafinirano preudarjen in preračunjen načrt, usmerjen v naš lastni hrbet. Toda tu je zmot, mogočna gospoda! Kajti usoda hodi časih čudovito pravična pota, in otrovana puščica se lahko vrne ter pogodi svoj pravi cilj, pravici v zadoščenje.

Vlada je z izplačilom v obrokih, in še preje v odlaganju in kolebanju dokazala, da ne misli resno izvesti in uveljaviti uradniškega zakona. Organizacije morajo stati budno na preži, da jih ne zadene iznenadenje! Pri nas je vse mogoče, tudi to, da vlada zadavi svoje lastno neobogljeno dete, našo pragmatiko, v kolikor ni prišlo že mrtvorojeno in hereditarno obremenjeno na svet. To zavlačevanje na vseh koncih in krajih je cinizem, za katerega nimamo dovolj ostre besede, ki žgoče pada po našem hrbtu, škoduje državnim interesom, ubija spoštovanje do avtoritete zakonov. Državni nameščenec zastopa napram uradu zakon države, on je njen reprezentant, toda kako naj vrši to svojo nalogo, kako naj on spoštuje zakon, ko ga vlada sama brskira in omalovažuje s svojim cinizmom?

Ni treba nobenih naših groženj — vlada pač dobro vé, kaj smo in kako smo. Izigravanje uradniškega vprašanja od strani vlade je najtočnejši seizmograf naše razdvojenosti in nemoči. Črta, ki jo piše, pada — pada vzdržema. In po tej črti nas odločujoči faktorji taksirajo.

Toda vsaka stvar gre samo do neke meje; in ko le več napenjaš lok, nego more pre-

nesti, poči. Jasno je, — vlada nas hoče upogniti popolnoma, ponižati do tal. Morda, — kaj morda! — najbrž se ji to posreči, morda se zlomimo, ali slep je, kdor ne vidi, da pade tisti hip, ko se zgrudimo, še marsikdo in marsikaj z nami vred v grob med mrličje. In to je strašnejše, nego vsak štrajk. O, pravijo, in zgodovina to uči, da je usoda pravična in vseizravnujoča!

Slepa vlada podpira sama in z vso močjo separatistične, protidržavne tendence. Bil bi pravi čudež, če bi spričo teh razmer paraliza ne bila tako učinkovita kakor je. Nam je le neskočno žal, da zaliva vladá — slepi vrtnar strupenim črnim in smrdljivim rožam, ki cvečó na gredah nezadovoljstva in defetizma.

O, kako strašna je slepota človeka!

S poljan smrti.

Oj smrt, zakaj si takšna: najboljših se ti hoče, najmlajših, hrastov v gori, trsje ob vodi pa puščaš!

Umrli je Drago Strašek. Ne bom pravil, kje je služboval, kako, kdaj, to vse je preveč vsakdanje ob misteriju smrti. Zvesto je služil in pridno delal, pa trpel in upal v boljši čas, kakor upa, tisoče njegovih tovarišev. Druge misli pridejo človeku nehoti ob njegovi prerani smrti. — Prerana smrt, ti tolikokrat ponavljana beseda, pri našem Dragotu si le vse preveč resnična! Ali ste že pomislili, kaj je prevzaprav, če človek mlad umrje? Kdo mu vidi v srce, koliko dobrote skriva v sebi, nesebičnosti in lepote, nikomur znane, ker jo čuva in neguje kot najdragocenejši spomin. Drago naš ljubljani, zapustil si nas, trpin trpine. Lepota in plemenitost Tvojega srca pa Te spremlja onkraj groba v Tvoji sedanji zasluženosti sreči.

A. P.

Bojkot.

Pričeli so ga! Pričeli so z bojkotom na naše organizacije in na naš list ravno oni, ki so imeli za to najmanj povoda. Pričeli so bojkotirati še ono zdravo v našem organizatoričnem življenju, ki je te ljudi do sedaj ščitilo in dostikrat naravnost odvrnilo neizogibno katastrofo njihovih eksistenc. Bojkot na celi črti vrše ljudje, ki bi morali danes klečati na kolenih in hvaliti Boga, da so to, kar so, da se jih ni preganjalo in pregnalo, da se jim je skušalo omiliti, olajšati življenje, ki smo ga živeli vsi enako — bedno, skrbipolno.

Da, pričel se je bojkot celo na onem polju, ki bi moralo biti sakrosantno. Začelo se je izpodkopavati tla našim gospodarskim institucijam — našemu združništvu.

In ker se je ubralo to pot, smo zato že v zadnji številki izjavili, da bomo v novem letu pričeli vojevati naš boj brez rokavic!

S tem člankom začnemo naše delo in napovedujemo boj vsem onim, ki rovarijo proti nam sami ali pa so se pustili od rovarjev premotiti in pokorno sledé vsakemu njihovemu koraku.

S tem člankom pričnemo razkrinkovati gnilobo, ki se je pojavila v naših vrstah, ter

bičati brezobzirno vse, kar zasluži javno bičanje. Obziri so padli in skrajni čas je bil.

Za danes se omejimo na pavšalno in indirektno bičanje. Za predmet vzamemo uradništvo čekovnega zavoda v Ljubljani in uradništvo poštne direkcije v Ljubljani. Tedaj centrali, od koder se lahko naredi največ dobrega — pa tudi hudega. Že naprej pa se opravičimo pri neprizadetih tovariših, kajti tudi na teh mestih imamo zelo častne izjeme.

Gospodo pri čekovnem uradu, ki nam je letošnje prvo številko »Poštnega Glasnika« v tako častnem številu vrnila, bi prosili, da nam pismeno navedejo vzroke, in mi jih bomo uvaževali. Povemo pa lahko našim čitateljem v naprej, da vzrokov ni! To dokazuje imena in spol godrnjačev. Našo sumnjo potrjuje dejstvo, da je bilo to godrnjanje pri čekovnem uradu ukazano. In sicer ga je ukazala oseba, ki smo si jo vzgojili mi sami v zlati povojni dobi. Detaljiran obračun s to osebo pride, če ne bo miru. Zapeljankam pa naše obžalovanje. Povemo pa že danes, da bomo začeli delati na to, da spravimo pod streho kolikor mogoče revnih, reduciranih eksistenc, ki nimajo kruha za deco.

Gotovo gospodo pri poštni direkciji pa opozarjamo, da v svojem lastnem interesu mirujejo. Komur pri nas ni všeč, naj gre, prosta mu pot. Ne držimo nikogar. To je odkrita beseda.

Istotako odkrito pa povemo, da bomo brez pardona nastopili v bodoče ob vsaki priliki — ob vsakem najmanjšem rovarenju.

To si naj vzamejo k srcu vsi tisti gospodje, ki se čutijo prizadete, da nam pozneje ne bodo očitali denuncijanstva. Mi se ne brigamo za nje — in njim mi nič mar.

Ambulančni tečaj.

Direkcija je priredila v decembru ambulančni tečaj, ki bo trajal po dispozicijah baje do konca februarja. Prav! Tudi naše organizacije imajo v svojih pravilih neki člen, ki pravi, da je namen organizacije med drugim skrbeti tudi za strokovno naobrazbo svojih članov. Borba za goli kruhek nam, žal, dosega ni dovoljevala, da bi se bili mogli tudi na tem polju udeleževati. Ni to naša krivda. Kadar dosežemo vsaj svoj eksistenčni minimum, bo organizacija tudi skrbela, da bo naša stroka odlična v vseh ozirih. In ko pridemo enkrat tako daleč, da bo mogla organizacija sodoločevati pri urejanju uprave, bomo na podlagi svojih pravil poskrbeli, da bodo naši organizirani člani disciplinirani ne le napram svoji organizaciji, temveč tudi v svoji stroki. Ker naš cilj je dobra gmotna in duševna podlaga poštne nameščencev, odlična stroka in vestno opravljanje poštne službe.

Z ambulančnim tečajem v tej obliki, kakor ga je zasnovala direkcija topot, pa se ne moremo strinjati. Že zastran tega ne, ker jemlje izčrpanim ljudem skozi več tednov že itak pičlo odmerjeni čas, ki ga rabijo zelo, zelo za svoj odpočitek. Naloga organizacije je, ščititi predvsem svoje člane in gledati, da niso prikrajšani v ničemer, torej tudi ne na času, ki ga rabijo v oddih. Predavanja, ki so jih obvezani posecati vsi prijavljeni, trajajo vsak dan od 9. do 12. ure. Ambulancar, ki se vrne pozno v noč utrujen iz svoje vožnje in je potreben spanja, mora drugi dan zjutraj v tečaj; popoldne pa se mora zgledati v amb. revizijskem oddelku, mora pisati in zgotoviti listine za prihodnjo vožnjo, ki jo nastopi zgodaj zjutraj še v trdi temi naslednjega dne. Tako ne spi nobeno noč redno in ne toliko, kolikor je za zdravje in odpočitek potrebno. V eni se kasno vrača, v naslednji zgodaj vstaja; mesto da bi si dopoldne odpočil, mora v tečaj; popoldanska priprava za drugi dan mu pa tudi skvari ves popoldan. To je za dobo skoro treh mesecev le malo preveč. Razen tega ima vendar vsak človek te ali one privatne zadeve, ki jih mora tudi urediti, ker spadajo v

človeško življenje. Kdaj naj se pa potem še uči in ponavlja stvarino, ki jo je pri predavanjih poslušal? Med službo? Ali pa naj še tisti preostali konček noči žrtvuje pošti, ki mu itak plača komaj eno petino njegovega dnevnega dela? Ali pa: uslužbenec, ki mu po vsaki drugi ali tretji nočni službi pritiče po vsej pravici spanje in počitek, mora, mesto da se doma vleže, takoj v tečaj. Naravno je, da nima tak utrujen človek absolutno nobenega haska od večurnega predavanja, ker če med podukom že ne dremlje, pa je glava izmučena, spomin in možgani nesprejemljivi. Tako se trudita zabadava oba, docent in poslušalec. In končni efekt? Skoro čisto brezplodno zapravljen dragoceni čas in po končanem tečaju popolna fizična in telesna izčrpanost ljudi. Če pretehtamo to, moramo priti do zaključka, da se bo tečaj končal s deficitom, tudi če bo morda kaj navideznega uspeha na znanju, ki je bilo mukoma vtepeno v glavo.

Pa tudi sicer imamo pomisleke proti tem kakor sploh proti vsem takim bahavim tečajem, in to iz ozira na stroko samo. Večletni ambulancar — in to so pri nas skoro vsi — je v službi praktično toliko izvežban, da si bo potrebno teorijo — in ta tečaj ni drugega nego podajanje teorije — pridobil sam brez tečaja in predavatelja iz pisanih pripomočkov. Direkcija bi si stekla neizmerno več zaslug, če bi mesto ubijanja časa s tečaji poskrbela za strokovno urejene tiskane pripomočke, zbrala vse potrebne uredbe in predpise, ki se nanašajo na ambulančno službo, v enotno in pregledno delo, spremljano z obrazlago strokovnjakov. Saj teh nam baje ne manjka. Nadzorni organi pa naj se na licu mesta prepričajo o strokovnem znanju ambulančarja in naj skrbijo na smotrean način za izpolnjevanje te važne službe. Komur je stroka pri srcu ter vrši svojo službo iz notranjega veselja in nagona, kar je mogoče doseči brez nepotrebnih sekatur, si bo le na ta način vzporedno s prakso izpopolnil svoje strokovno znanje. Če pa se za stroko ne zanima, če je tako mizerno plačan, da mora pol svoje brige usmerjati še drugam, ali če se mu je ambicija vtilo s šikanami, mu znanja in spretnosti noben tečaj ne bo utepeł trajno v glavo.

Geografija je za ambulanco nad vse važna, ali za božjo voljo ne ubijaja ljudem veselja s stereotipnim naizust lajnjanjem! Saj je mogoče, da bo ta ali oni ob koncu tečaja znal oddrdati molitvico postaj na tej ali oni progi, toda koliko časa si bo to brodljo krajevnih imen, nanizanih v strogem redu, kakor si že slede, obdržal v glavi, to je pa drugo vprašanje. Za ambulančarja je važna geografija le v smislu pravilnega usmerjanja pošiljk, za to pa je polno boljših in smotrenjših metod, nego je tisto naizust drdranje. Seveda je treba preje urejenih in pravilnih pregledov kartiranja in točnih kart. Nesmiselno je zahtevati, da si utepe uslužbenec v glavo geografski leksikon po metodi, ki jo uporablja tečaj, ker ga ambulancar ne more niti s pridom porabiti in ga je mogoče obdržati v spominu le toliko časa, dokler si osvežujem spomin z neprestanim guljenjem in memoriranjem ob karti. Za praktično delo pa je to čisto od muh.

Nekako smešno je tudi, če mora star ambulancar trati svoj čas v tečaju s tem, da mora poslušati stvari, ki so mu prešle že tako mehanično v mozeg kakor lastna hoja, n. pr., da ambulančna pošta občuje na železniški progi v železniških nalašč za to urejenih vozovih, ki imajo toliko in toliko koles, svoje številke, v svoji notranjosti mize, stole, predale, ki služijo za razmetavanje pisem itd. itd. To naj se predava ljudem, ki niso še nikoli ničesar slišali ne o pošti in ne o železnici. Priznamo in upoštevamo trud in dobro voljo predavateljev, — saj so nemara sami v zadregi in ne vedo, kako in s čim naj pravzaprav izpolnijo čas tromesečnih predpoldnov, osobito ker si morajo vse sproti sestav-

ljati in nimajo takorekoč nikakih gotovih pripomočkov pri roki, ne razumemo pa, da direkcija trmoglavo rine v stvar, ki nima pravzaprav nikake prave in praktične, trajne vrednosti.

Dober načrt, ki so ga sprožili menda ambulancarji sami in ki bi utegnil imeti še največ koristi za stroko, je ta-le: ambulancarji cele države naj bi se za kak mesec izmenjali na čisto tuje proge, seveda proti primernim, zvišanim dnevnicam za to dobo. Na ta način bi se nemara zboljšalo ambulančno potovanje po celi državi. Samo to ima kak smisel in le to bi utegnulo odpraviti nedostanke, predvsem zanikerno usmerjenje, kakršno je v običaju na jugu.

Direkcija hoče imeti »elitno« uradništvo. Prav, mi tudi! Ali vsa ta elita bo le kapljica rose v morje, če ne bo elitno tudi uradništvo izven Slovenije. Mislimo, da smo v Sloveniji lahko prav zadovoljni s svojim uradništvom, ali napak in grehov celokupne uprave pa vendarle ne bomo vkljub temu sami odpravili, če se razmere ne izboljšajo tudi na jugu. Če pa imajo taki tečaji morda kakšno drugačno namero, — delati komu reklamo ali pa iz slovenskih uradnikov vzgajati zgolj pionirje, ki naj bi jih uprava raztepla okrog po svetu in ki naj bi za slabo plačo in neupoštevanje zasedli mesta, ki drugim ne diše, — no, potem pa »elito« prav hvaležno odklanjamo ter jo prepuščamo drugim. To pa še posebno zato, ker vemo, da je odšlo že dovolj naših dobrih delavcev po svetu, kjer spričo vladajočih razmer niso in ne bodo mogli ničesar poboljšati, čisto gotovo pa se bodo nasprotno tam sami poslabšali ter vrnili nekoč k nam nazaj opojeni z mentaliteto, ki vlada tam.

Razni dopisi.

K plačevanju članarine »Sekciji p. t. in ček. činovnikov«.

Mnogim še ni jasno, kako in koliko se plačuje članarina, dasi smo to v zadnjih dveh številkah »Poštnega Glasnika« jasno povedali. Ker so zadnje številke Glasnika dobili vsi tovariši in tovarišice naše skupine, nam nepravilno plačevanje priča, da mnogi lista sploh ne čitajo. Kakor si ne moremo misliti poštne uradnika, ki ne čita Službenega lista, odnosno uradnih okrožnic, tako si ne moremo misliti člana organizacije, ki ne čita svojega stanovskega glasila.

Opozarjamo na svoje članstvo še enkrat, da znaša mesečno članarina od 1. januarja t. l. 5 Din, plačati pa se mora najmanj za eno četrtletje, t. j. najmanj 15 Din. Kdor more, naj plača za pol leta ali pa za celo leto. Vsak član, ki plača tu navedeno članarino, dobiva »Poštni Glasnik« brezplačno in mu ga ni treba več posebej plačevati, ker mu ga plačuje sekcija iz povišane članarine. Izvzeti so odpravniki in pomožne moči, ki jim z ozirom na njihov gmotni položaj članarine nismo nič povišali in plačajo še vedno za eno četrtletje 6, za pol leta 12, za tričetrt leta 18 in za celo leto 24 Din. Ne dobivajo pa odpravniki in pomožne moči nič lista »Poštnega Glasnika«. Kdor od teh ga hoče imeti, ga mora naročiti sam pri upravi lista ter ga plačevati ločeno od članarine po posebni položnici, ki mu jo pošlje upravništvo. Prosimo, ne zamenjavati položnic, ker daje to mnogo nepotrebnega dela. Želimo, da bi se tudi odpravniki in pomožne moči v kolikor mogoče največjem številu naročili na naš list.

Ker prihajajo sekciskemu blagajniku najrazličnejše vsote brez vsakih sporočil, naznajo, da bomo zneske, ki ne ustrezajo pravičnim, četrtletno razdeljenim obrokom, vpisovali odslej v organizacijski sklad, ako ne bo odpošiljatelj obenem sporočil, v kakšen namen nam znesek pošilja.

Pri poštah, kjer službuje več naših članov, bodo pobirali članarino naši zaupniki po po-

sebnih navodilih. Te pošte in pa zaupnike bomo imenovali v eni izmed prihodnjih števil „Poštne Glasnika“.

Glasnika štev. 1 od 1. t. m., ki smo ga poslali vsem tovarišem in tovarišicam naše skupine, smo dobili toliko nazaj, da nas je osupnilo. Kar odkrito povemo, da smo silno razočarani vsled nezavednosti naših ljudi. Ali je resnično to tarnanje o bedi in krivicah, ki se nam godí? Spričo trditev nezavednosti je to težko verjeti in človek bi mislil, da je v teh tožbah precej laži in da se nam, oziroma da se premnogim še zmerom prav dobro godi. Vrnjeni listi imajo sem in tja tudi opazke, ki dotičnikom ne delajo ravno časti. Sličnih opazk smo dobili tudi v dopisih; pa tudi naši poverjeniki, ki so pobirali članarino, so bili deležni marsikaterih pikre in netovariške besede. Na podlagi izkušnje ugotavljamo, daso največji zabavljaci baš ljudje, ki se imajo organizaciji za marsikaj zahvaliti, ali pa taki, ki stoje od dela v organizaciji neskočno oddaljeni. Tudi taki so med njimi, ki se v svoji ignoranci in v nepoznanju stvari spozabijo tako daleč, da očitajo organizaciji in njenemu glasilu gorostasne stvari. Upamo, da pridejo vsi ti ljudje na občni zbor Zveze ali pa Sekcije in da bodo tam pokazali svoje junaštvo.

Na drugi strani pa moramo pohvaliti mnoge tovariše in tovarišice, ki so točno in v redu poslali svojo članarino, kakor tudi naše marljive zaupnike, ki so kljub zbadanju zaplotnikov pobrali pri tovariših članarino ter pridobili tudi nekaj novih članov. Kakor vedno v vsem lepem in dobrem, prednačijo tudi tu mariborski tovariši. To je elita naše organizacije, na katero smo lahko ponosni in ki je poklicana, da vodi vse organizatorično delovanje in gibanje. Eden izmed mariborskih poverjenikov nam piše, da vsi tamošnji naši člani radi plačajo povišano članarino. Izjemo da delajo le nekateri, ki so bogati hišni posestniki in ki bi lahko utrpeli še mnogo več, toda niso za organizacijo prispevali ničesar, niti ne tje bore članarine. — Tudi v Ljubljani poznamo take ljudi, ki pa imajo povrhu tega tudi razne postranske zaslužke, pa vendarle niso plačali članarine, pač pa so naše poverjenike ozmerjali. Dobili smo pa tudi dopise, ki bi jih bilo vredno objaviti in ki so polni zavedne, poštnevalne zvestobe napram organizaciji. Taki tovariši in tovarišice napravijo vodstvu več veselja nego legija nezavedno — organiziranih.

Hvala vsem našim zvestim, osobito hvala Mariborčanom!

Organizatorično gibanje.

Občni zbor društva prometnih poštne uradnikov v Ljubljani se bo vršil v sredo dne 6. februarja t. l. ob 1/2 20. v gostilni pri Novem svetu (Gospodarska cesta) s sledečim sporedom: 1.) Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2.) Poročilo pregledovalcev računov. 3.) Volitev novega odbora. 4.) Volitev zastopnikov v Zvezo p. o. in osrednjo zvezo. 5.) Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor Osrednjega društva poštne in brzojavne nižjih uslužbenecv v Mariboru. Mariborska podružnica Osrednjega društva nižjih poštne in brzojavne uslužbenecv za Slovenijo ima svoj III. redni letni občni zbor v nedeljo dne 27. januarja t. l. ob 14. v pismonoški dvorani glavne pošte. Spored: 1.) Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2.) Volitev novega odbora. 3.) Slučajnosti. Člane in tovariše vabi k obilni udeležbi odbor.

Občni zbor »Dobrote«. Drugi redni občni zbor »Dobrote«, obšmrtnega podpornega društva poštne nameščencev v Ljubljani, se vrši v nedeljo dne 10. februarja 1924. ob devetih dopoldne v kurzni dvorani direktije pošte in telegrafa na Sv. Jakoba trgu št. 2. Če ne bi bil ob tej uri sklepčen, se vrši občni zbor ob desetih neglede na število udeležencev. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in pregledovalcev. 2. Volitev novega odbora in pregledovalcev. 3. Določitev članskih

prispevkov. 4. Določitev višine podpor. 5. Slučajnosti. Vabimo vse člane, da se udeležijo zbora v čim večjem številu. Odbor bo predlagal, da se poviša obšmrtni prispevek od Din 1,50 na Din 2 in da se sorazmerno zviša tudi znesek podpore. Kdor od članov bi se ne strinjal s tem zvišanjem, ali bi imel kaj pripomniti, naj se oglasi eventuelno že pred občnim zborom ustno ali pisмено. Odbor.

Zapisnik širše odborove seje »Zveze« od 28. decembra 1923.

Dnevni red: 1.) Došli dopisi. 2.) Nadaljevanje razgovora o reorganizaciji »Zveze«; 3.) Naše stališče proti snujoci se Zvezi državnih nameščencev. 4.) Enotna fronta ročnih in duševnih delavcev. 5.) Slučajnosti.

Pri čitanju zapisnika zadnje odborove seje je pojasnil predsednik Urbančič posamezne točke. Glede prevedbe selskih slug po pragmatiki se je informiral pri direktiji. Provizijski sklad na Dunaju je prosil našo direktijo, da naj pošlje svojega delegata, ki bo prevzel vse spise in dokumente provizioniranih slug ljubljanske direktije. Tako se bodo selski slugi v kratkem prevedli, na kar sploh izgine kategorija selskih pismonoš. Za one, ki so dobivali provizije iz dunajskega sklada, bo morala skrbeti odslej seveda naša država. Ob likvidaciji provizijskega fonda bo Zveza skrbela, da pridejo prizadeti čimprej do pokojnine.

(Konec prihodnjšč.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje. (J. T. v L.) Poštna uprava me je obsodila na povračilo večjega zneska radi primanjkljaja inozemskega priporočenega pisma. Ker se ne čutim krivega na izgubi tega pisma, kako naj uveljavim neobstoje krivde? Administrativno so izčrpane že vse instance. Ali mi je odprta še kaka pot? Ali more državni uslužbenec vložiti tožbo proti državi in kako?

Odgovor. Po § 89. prejšnje službene pragmatike je imel državni uslužbenec pravico, nastopiti proti državi sodno pot, če ga je obsodila država na povračilo škode. In to tekom 30 dni po dostavitvi povračilnega dekreta pri rednem pristojnem sodišču. Nova službena pragmatika pa tega določila nima in sploh nikjer ne govori o pravnih lekkih, do katerih ima drž. uslužbenec pravico, čim je administrativna pot končana. Ker je to vprašanje zlasti za poštne uslužbence velike važnosti, ga hočemo na podlagi informacij iz juridičnih krogov obširno razložiti.

Odškodninski zahtevek je vedno le zasebno pravnega značaja, nikakor pa ne javno pravnega. Od tega principa je tvoril izjemo dvorni dekret od 16. avgusta 1841, zbirka sod. zak. štev. 555, ki določa, da je pravdna pot nedopustna glede terjatev države do njenih uradnikov in nasprotno, to je, da državni uradnik ne more nastopiti pravdne poti glede terjatev do države. Ta dvorni dekret pa nikakor ne sega samo v sodno afero, nego v tem smislu, da vsebuje le za sodišča merodajno rešitev vprašanja, kdaj so ta kompetentna za razsojo in kdaj ne. Nasprotno, sega ta dvorni dekret glede uradniškega stanu v sfero materialnega prava ter jemlje pripadnikom tega stanu one pravice, ki zasigurajo sicer §§ 19, 1295 i. n. odz. § 228 civilno pravnega reda, člen XXXVIII. uvodnega zakona k civilno pravnemu redu in člen 18, odstavek 2, Vidovdanske ustave vsakemu državljanu v dosegu njegove pravice. Zato se mora smatrati ta dvorni dekret v smislu člena 252 nove službene pragmatike za zakon, ki je veljal za civilne državne uslužbence do nove službene pragmatike, ki pa je izgubil po ravno istem členu dne 1. septembra 1923 vso veljavo. Nevzdržljivost zgornjega dvornega dekreta se je spoznala že prej; zato se je ravno iz tega razloga sprejela v službeno pragmatiko iz leta 1914 določba drugega odstavka § 89. Ta dopušča proti administrativni povračilni

odločbi ugotovitevno tožbo po členu XXXVIII. uvodnega zakona k civilno pravnemu redu pred rednim sodiščem. Že s tem določilom se je deloma razveljavil dvorni dekret iz leta 1841.

Naša nova službena pragmatika, ki velja od 1. oktobra 1923 dalje, pa je napravila konec brezpravnosti uradniškega stanu tudi v tem oziru; kakor smo namreč že omenili, je s členom 252 razveljavljena ta skrajno krivična omejitev pravic državnih uradnikov. Po drugem odstavku člena 18 Vidovdanske ustave odgovarja država pred rednim sodiščem za škodo, ki jih napravijo državljanom njeni (državni) organi z nepravilnim izvrševanjem službe. Dražavljeni pa so tudi državni uradniki. Če torej izda upravna oblast proti uradniku-državljanu povračilno odločbo, ki ni utemeljena, je jasno, da pristojna prizadetemu uradniku po čl. 18 ustave pravica do tožbe pred rednim sodiščem, ker mu je škoda učinjena po državnem organu z nepravilnim izvrševanjem službe.

Iz teh razlogov veljajo torej od dneva, ko je stopila v veljavo nova službena pragmatika, to je od 1. septembra 1923 dalje, za spore odškodninskega značaja med državo in njenimi pragmatičnimi nastavljenici vsi splošni predpisi in ne obstoja tozadevno nobena omejitev za dopustnost pravdne poti. Tega tudi ne izpremeni predzadnji odstavek člena 120 službene pragmatike iz leta 1923, ki pravi, da se sme postaviti za državne terjatve prepoved tudi administrativno. Že iz tega besedila izhaja, da je smisel tega stavka razen sodniške tudi administrativno in da torej po tem členu nikakor ni izključena sodna pot v smislu dvornega dekreta iz leta 1841. Administrativno uveljavljanje odškodninskega zahtevka proti uradniku torej nikakor še ne znači zadnje besede v taki stvari. Če se uradnik z obsodbo zadovolji in upravičenost povračilne odločbe molče prizna, to se pravi, da ne nastopi sodne poti, potem je pač prišlo do molčečega odgovora. Na vsak način pa pristojna uradniku, če je zamen iskal svojo pravico upravno instančnim putem, pravica do tožbe, ker gre za zahtevek zasebno pravnega, ne pa javno pravnega značaja.

Kratko povedano: državni uslužbenec ima glede terjatev države ne glede na službeno pragmatiko že po ustavi iste pravice kot vsak državljan. Če ga država (državna oblast) obsodi na povračilo odškodninskega zneska, sme državni uslužbenec — potem, ko je izčrpal vse administrativne instance — vložiti proti državi radi neobstoja krivde tožbo pri rednem pristojnem sodišču.

To in ono.

Brzojavne in telefonske tantijeme. Glede teh tantjem je dobila »Sekcija p. t. in ček. činov« iz Beograda sledeče informacije: Vsled »splošnega štedenja« v državni upravi je finančni odbor v dvanajstih letih za prvo, drugo in tretje četrtletje proračunskega leta 1923/24 črtal postavko za brzojavne in telef. tantijeme. Po izjavi šefa telegrafa, odseka minist. pošte in teleg. se bodo te tantijeme z novim budžetom popolnoma ukinile. Mesto njih pa nameravajo vsilati nekoliko nočnine. K temu pripominjamo mi samo tole: Brzojavne in telef. tantijeme smo dobivali v bivši Avstriji že iz precejšnjega časa. Izplačujejo jih svojim uslužbencem tudi vse druge kulturne države, ki vedó, kolikega pomena je za državno upravo brezhibno ter urno poslovanje brzojava in telefona. A jugoslovanska država se hoče odlikovati povsod s specialnimi izjemami, osobito v umazanosti napram svojim uslužbencem. S tem ne le da nam krati naše stare, že davno pridobljene pravice in nam trga še ta malenkostni grizljaj iz ust, marveč spričuje s tem tudi, da ji je mala svotica, ki jo na način »prištedi«, več nego ves brzojav in telefon. Ali pa se ji morda zdí, da posluje preveč dobro in da je treba malo zavore. Če je temu tako, potem naj merodajni skupni in lakomneži vedo, da jim zaviranje tudi brez te umazanosti uspeva dovolj slajno na vseh koncih in krajih. Le nazaj, še bolj nazaj,

korak za korakom, počasi pa sigurno. Saj skoro že pridemo čisto na konec. In morda se bo to »splošno štedenje« proketo slabo izplačalo.

Zahvala. Podpisani se najtopleje zahvaljujem za izredno podporo v znesku 300 Din, ki mi jo je naklonilo ob moji in moje družine dolgotrajni bolezni Osrednje društvo nižjih uslužbencev. V Ljubljani, dne 23. dec. 1923. Kranjc Fran, pom. sluga.

† **Dragotin Strašek.** Dne 12. tm. je umrl pomožni uradnik Dragotin Strašek, ki je služboval pri pošti Ljubljana VII. Imel je pljučnico, kateri je podlegel v osmih dneh. Umrl je v cvetu svojih let — v starosti 24 let. Bil je vesten, postrežljiv uradnik, priljubljen med občinstvom, prijeten in ljubezniv tovariš, zvest in vnet član naših organizacij. Naj mu bo zemljica lahka!

Odgov. urednik Konrad Šegula, Ljubljana.
Izdaja Zveza poštne organizacije za Slovenijo v Ljubljani.
Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.

Manufakturna veletrgovina **FELIKS URBANČ, LJUBLJANA** Sv. Petra cesta šte. 1

prilagoja svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah. (22)

Najcenejši nakup špecerijskega blaga pri trdki

- ČERNAK & KOMP. - LJUBLJANA — Semenišče

„ORIENT“

družba z o. z.

tovarna oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kleja

LJUBLJANA, SLOMSKOVA ULICA 19,
IN UDMAT PRI LJUBLJANI.

Prodajalna: Miklošičeva cesta 4

Zaloga kemičnih in rudninskih barv ter vseh slikarskih in pleskarskih potrebščin.

Konfekcijska tovarna **FRAN DERENDA & CIE. Ljubljana**

Pisarna d. z o. z. Tovarna
Emonska cesta 8. Erjavčeva cesta 2
313 Telefon interurban 249
Najmodernejša in največja tovarna moških, dečjih in fantovskih oblačil.
KONKURENČNE CENE.

Vzajemna Zavarovalnica

Ljubljana, Dunajska c. 17.

PODRUŽNICE:

Zagreb, Sarajevo, Vrbanja ul. 4, Celje Breg 33, Split, Sombor in vseh drugih večjih mestih.

Osn. 1900. T 522. Bz. Vzajemna. Sprejema vsa požarna zavarovanja, premičnin in nepremičnin, življenska zavarovanja v vseh kombinacijah. Najugodnejši pogoji. Edini slovenski zavod.

„ZORA“

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska c. 33.

nudi najceneje

prvorstni bencin in petrolej
amerikanska strojna, mazila
in cilindri-olja, karbolinej
strojne masti, modro galico,
žveplo itd.

Manufakturna veletrgovina

Hedžet & Koritnik

Brzjav: Hedžet. Ljubljana Telefon št. 75.

Telefon št. 426. Telefon št. 426

Stavbeno podjetje

Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje šte. 8

se priporoča za vsa stavbena dela, ter nudi po zelo nizkih cenah opeko vseh vrst in cementne cevi.
Lastna opekarna na Črnučah. Zaloga tudi v Ljubljani.

The Rex Co.

Ljubljana Zagreb
Gradišče 10. Sajmišče 56.
Telefon št. 268 int. — Ustanovljeno 1906.

Špecijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin. Pisalni stroji na obroke.

Priporočamo najboljšje šivalne stroje

Gritzner in Adler

za rodbinsko in obrtno rabo posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje, brivce in sedlarje, nogavice, palice.

Edino le pri Josip Petelinc Ljubljana,
ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
Sprejemajo se popravila strojev. (17)

Dobro! Poceni!

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS

modna trgovina za dame
in gospode

LJUBLJANA, Mestni trg številka 19
Prodaja po konkurenčnih cenah

Pri nakupu blaga

za moške obleke

kakor sukna, ševjota za površnike in ranglane, kamgarna za obleke in modne hlače, duoble štofa za zimske suknjiče in površnike, od katerega ima veliko in lepo izbiro, se priporoča trdka

R. MIKLAUC, LJUBLJANA

Ungarjeva ulica, Medena ulica in Pred Škofijo.

Znižane cene. Solidna postrežba!

Lisičje kože stroji, barva in izdeluje

krznarstvo L. ROT LJUBLJANA

Zaloga kožuhovine — Nakup kož divjačine

Ivan Bonač trgovina s papirjem
priporoča svoje
pisarniške potrebščine.

Franc Piškur

špecerijska in delikatesna trgovina
LJUBLJANA, Stari trg šte. 6.
Na zahtevo se naročnina dostavlja na dom.

ALOJZIJ LENČEK nasl. SIN

Stavbeno kleparstvo

trgovina s kleparskimi izdelki

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

„Meraki“

Medic, Rakovec & Zankl

tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov
Centrala Ljubljana. Podružnica Maribor.
Skladišče: Novi Sad.

Ljubljana: Telefon 64. Brzjav: MERAKL
Ljubljana: Poštni predal 120.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode. Priznana najboljša in zanesljiva kakovost barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarjski klej, pleskarski, slikarski in zidarski čopiči, drugi v to stroko spadajoči predmeti. (22)

ROSIJA - FONSIER

zavarovalna in pozavarovalna družba v BEOGRADU.
Osnovni kapital 5.000.000 dinarjev.

Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:

1. Zavarovanje proti požaru.
2. Zavarovanje proti posledicam telesnih neizgod.
3. Zavarovanje proti škodi po toči.
4. Zavarovanje proti vlomom in tatvinam.
5. Zavarovanje vs h transportov.
6. Zavarovanje jamstvene dolžnosti.
7. Vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji.
8. Zavarovanje stekla.

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ulica 2/1

Čevlji z znamko

so najboljše.
Zahtevajte
jih povsod!

Prodaja na malo v Ljubljani:

Breg 20

Aleksandrova c. 1

Prešernova ul. (Seljak)

Na deželi

v vseh večjih

trgovinah s čevlji

Na veliko pošilja tovarna

PETER KOZINA & Co. Tržič,

Ceniki na zahtevo zastoj!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50.000.000

Rezervni zakladi ca:

Din 10.000.000

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Podružnice:

Brežice

Celje

Črnomelj

Gorica

Kranj

Maribor

Metković

Novi Sad

Ptuj

Sarajevo

Split

Trst

Brzjavni naslov:

Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413,

502, 503 in 504.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Ljubljana
Mestni trg 5.

O. BERNATOVIC

konfekcijska
trgovina